

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การดำเนินการวิจัยมีวัตถุประสงค์ และขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานการบริการของรัฐ และเอกชน
2. พัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับนโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และการบริหารงานเชิงธุรกิจของรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน 8 แห่ง มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน 43 แห่ง เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานที่เป็นอยู่

ขั้นตอนที่ 2 สํารวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุนของมหาวิทยาลัย จำนวน 43 แห่ง 165 หน่วยงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดประเภทหน่วยงาน ตามความหมาย และลักษณะงาน ลักษณะการบริหาร/ดำเนินงาน และรูปแบบการบริหารเชิงธุรกิจของหน่วยงาน เพื่อนำมาสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มหาวิทยาลัย เพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน 8 แห่ง และมหาวิทยาลัย 10 แห่ง โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structured Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และการบริหารงานเชิงธุรกิจที่ดำเนินงานอยู่ หลักการ แนวคิด และระบบการบริหารงานเชิงธุรกิจแบบศูนย์กำไร ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ,2 และ 3 เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานบริการของรัฐ และเอกชน

ขั้นตอนที่ 5 นำผลที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 4 มากำหนดแนวคิด องค์ประกอบ และยกร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบ

ซ้ำ และนำผลการตรวจสอบ ประเมิน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาพัฒนารูปแบบ และสามารถนำเสนอได้

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการที่พัฒนาแล้ว พร้อมทั้งการวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบนี้ไปใช้

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม คือ

1. องค์กรรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - 1.1 องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย คือ บริษัท ทศท.คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
 - 1.2 องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ
 - 1.3 การประปา คือ การประปาส่วนภูมิภาค
 - 1.4 การไฟฟ้า คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 - 1.5 การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย คือ บริษัททำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
 - 1.6 ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 - 1.7 บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)
 - 1.8 ธนาคารกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 43 แห่ง ประกอบด้วย
 - 2.1 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 4 แห่ง ได้แก่
 - 2.1.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
 - 2.1.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 - 2.1.3 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - 2.1.4 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 - 2.2 มหาวิทยาลัยของรัฐ 17 แห่ง ได้แก่
 - 2.2.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 2.2.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 2.2.3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 2.2.4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 2.2.5 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 - 2.2.6 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - 2.2.7 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 2.2.8 มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 2.2.9 มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 - 2.2.10 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - 2.2.11 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 2.2.12 มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2.2.13 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2.2.14 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 2.2.15 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 2.2.16 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2.2.17 มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.3. มหาวิทยาลัยเอกชน 22 แห่ง ได้แก่
 - 2.3.1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 - 2.3.2 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
 - 2.3.3 มหาวิทยาลัยเกริก
 - 2.3.4 มหาวิทยาลัยนิวัฒนา
 - 2.3.5 มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
 - 2.3.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
 - 2.3.7 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
 - 2.3.8 มหาวิทยาลัยพายัพ
 - 2.3.9 มหาวิทยาลัยรังสิต
 - 2.3.10 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 - 2.3.11 มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
 - 2.3.12 มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 - 2.3.13 มหาวิทยาลัยสยาม
 - 2.3.14 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 - 2.3.15 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - 2.3.16 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 - 2.3.17 มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
 - 2.3.18 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 - 2.3.19 มหาวิทยาลัยคริสเตียน
 - 2.3.20 มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
 - 2.3.21 มหาวิทยาลัยเว็บบสเตอร์(ประเทศไทย)
 - 2.3.22 มหาวิทยาลัยชินวัตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. องค์กรรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้บริการ
 จำเป็นแก่การดำรงชีวิต และสังคม มีการกระจายการบริการทั้งในเขตนครหลวงและในส่วนภูมิภาค
 มีนโยบาย และการบริหารหน่วยงานเชิงธุรกิจแบบศูนย์กำไร เพื่อให้เลี้ยงตนเองได้ กลุ่มนี้

เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 8 แห่ง ได้แก่

1.1 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย คือ บริษัท ทศท.คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

1.2 องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ

1.3 การประปา คือ การประปาส่วนภูมิภาค

1.4 การไฟฟ้า คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

1.5 การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย คือ บริษัททำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

1.6 ธนาคารอาคารสงเคราะห์

1.7 บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

1.8 ธนาคารกรุงเทพ

2. มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ที่ใช้ชื่อว่า “มหาวิทยาลัย” มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยมีพระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับของตนเอง มีหน่วยงานบริการสนับสนุนวิชาการที่ถือเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ระดับมหาวิทยาลัย มีรูปแบบการบริหารจัดการเชิงธุรกิจเฉพาะตามบริบทของมหาวิทยาลัยนั้นๆ โดยอยู่บนพื้นฐานหลักการแนวคิดของศูนย์กำไรที่เป็นสากล กลุ่มนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 10 แห่ง ได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

8. มหาวิทยาลัยบูรพา

9. มหาวิทยาลัยศรีปทุม

10. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3. มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และใช้ในการสำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุน จำนวน 43 แห่ง 165 หน่วยงาน ได้แก่

3.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.1 ศูนย์บริการวิชาการ

3.1.2 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.3 ศูนย์หนังสือ

- 3.1.4 ศูนย์กีฬา
- 3.1.5 สถานีวิทยุ
- 3.1.6 ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง
- 3.1.7 ศูนย์ทดสอบทางวิชาการ
- 3.1.8 สำนักพิมพ์
- 3.1.9 หอพักวิทยานิเวศน์
- 3.1.10 หอพักนานาชาติศึกษิตนิเวศน์
- 3.1.11 ศูนย์บริการสวัสดิการ
- 3.1.12 สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 3.2.1 สำนักบริการคอมพิวเตอร์
 - 3.2.2 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
 - 3.2.3 สหกรณ์ออมทรัพย์ มก.
 - 3.2.4 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 3.2.5 ร้านค้าสหกรณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 3.2.6 สถานีวิทยุ มก.
 - 3.2.7 สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
 - 3.2.8 ศูนย์หนังสือ มก.
 - 3.2.9 ศูนย์ผลิตภัณฑ์นม มก.
 - 3.2.10 กระจ่างวรรณวลัยลักษณ์
- 3.3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 3.3.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.3.2 ศูนย์บริการวิชาการ
 - 3.3.3 ศูนย์หัวใจสิริกิติ์
 - 3.3.4 ศูนย์ข้อมูลลาว
- 3.4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 3.4.1 สถาบันบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.4.2 สำนักบริการวิชาการ
- 3.5 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 - 3.5.1 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.5.2 สถาบันทักษิณคดีศึกษา
- 3.6 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - 3.6.1 สถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษาและพัฒนา
 - 3.6.2 วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา
 - 3.6.3 สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม

- 3.6.4 ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 3.7 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 3.7.1 พิพิธภัณฑน์ผ้า
 - 3.7.2 ศูนย์ฝึกอบรมและควบคุมระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
 - 3.7.3 สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - 3.7.4 ศูนย์ภาษา
 - 3.7.5 ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมพลังงานแสงอาทิตย์
- 3.8 มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.8.1 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.8.2 สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล
 - 3.8.3 สำนักบริการวิชาการ
 - 3.8.4 ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - 3.8.5 สถาบันศิลปะและวัฒนธรรม
 - 3.8.6 สถาบันสังคมและสิ่งแวดล้อมศึกษา
- 3.9 มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 - 3.9.1 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.9.2 สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร
 - 3.9.3 ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ
- 3.10 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - 3.10.1 สำนักพิมพ์
 - 3.10.2 สถาบันคอมพิวเตอร์
 - 3.10.3 สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล
 - 3.10.4 สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
 - 3.10.5 สำนักกีฬา
 - 3.10.6 สถาบันการศึกษานานาชาติ
- 3.11 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 3.11.1 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.11.2 ศูนย์วิจัยและบริการ
 - 3.11.3 สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
 - 3.11.4 สำนักสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 3.12 มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - 3.12.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.12.2 สำนักบริการวิชาการ
 - 3.12.3 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
- 3.13 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- 3.13.1 สำนักวิทยบริการ
- 3.13.2 ศูนย์คอมพิวเตอร์
- 3.13.3 ศูนย์เครื่องมือกลางคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 3.13.4 สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง
- 3.13.5 ศูนย์การศึกษาเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย
- 3.14 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - 3.14.1 ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ
 - 3.14.2 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.14.3 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - 3.14.4 สำนักบริการการศึกษา
 - 3.14.5 สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
- 3.15 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 - 3.15.1 สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย
 - 3.15.2 สำนักวิทยบริการ
- 3.16 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 - 3.16.1 สำนักวิจัยและบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 3.16.2 สำนักสวนอุตสาหกรรม
 - 3.16.3 สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ
 - 3.16.4 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.16.5 ร้านสหกรณ์ มจร. จำกัด
- 3.17 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
 - 3.17.1 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
 - 3.17.2 ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 3.17.3 ศูนย์บริการการศึกษา
 - 3.17.4 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.17.5 ศูนย์กิจการนานาชาติ
 - 3.17.6 เทคโนโลยีธานี
 - 3.17.7 ฟาร์มมหาวิทยาลัย
 - 3.17.8 สุรสัมมนาकार
- 3.18 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - 3.18.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.18.2 ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 3.18.3 ศูนย์บริการการศึกษา
 - 3.18.4 ศูนย์บริการวิชาการ
- 3.19 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

- 3.19.1 ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 3.19.2 ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน
- 3.20 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 3.20.1 สำนักวิทยบริการ
 - 3.20.2 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 3.20.3 ร้ายามมหาวิทยาลัย
- 3.21 มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 3.21.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.21.2 สำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ
 - 3.21.3 ศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการ
- 3.22 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 - 3.22.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
- 3.23 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
 - 3.23.1 ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.24 มหาวิทยาลัยเกริก
 - 3.24.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.24.2 ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา
 - 3.24.3 ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา
 - 3.24.4 ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
 - 3.24.5 ศูนย์ส่งเสริมและบริการสังคม
- 3.25 มหาวิทยาลัยนิวัฒนา
 - 3.25.1 สำนักวิจัยและบริการวิชาการ
 - 3.25.2 สำนักบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 3.26 มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
 - 3.26.1 สำนักพิมพ์และผลิตเอกสาร
- 3.27 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
 - 3.27.1 ศูนย์วิจัยการออกแบบวงจรรวมมหานคร
 - 3.27.2 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.27.3 สำนักฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล
 - 3.27.4 ศูนย์ภาษาอังกฤษ
 - 3.27.5 สำนักบริการคอมพิวเตอร์
 - 3.27.6 ศูนย์วิจัยทางด้านวัสดุประยุกต์และสิ่งแวดล้อม
- 3.28 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 - 3.28.1 ศูนย์การเรียนรู้ภาษาแบบพึ่งตนเอง
 - 3.28.2 สถาบันภาษา

- 3.28.3 ศูนย์คอมพิวเตอร์
- 3.28.4 ศูนย์กีฬา
- 3.28.5 ศูนย์หนังสือ
- 3.28.6 ศูนย์ธุรกิจวิทยบริการ
- 3.28.7 ศูนย์อาหาร
- 3.29 มหาวิทยาลัยพายัพ
 - 3.29.1 ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ
 - 3.29.2 ศูนย์บริการงานพิมพ์
- 3.30 มหาวิทยาลัยรังสิต
 - 3.30.1 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.30.2 ศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - 3.30.3 ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
 - 3.30.4 สำนักพิมพ์
 - 3.30.5 สำนักวิจัย
 - 3.30.6 ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง
 - 3.30.7 ศูนย์บริการวิชาการ
 - 3.30.8 ศูนย์กีฬาและสุขภาพ
 - 3.30.9 ศูนย์หนังสือ
- 3.31 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 - 3.31.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
- 3.32 มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
 - 3.32.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์และการสื่อสาร
- 3.33 มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 - 3.33.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.33.2 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.33.3 ศูนย์สารสนเทศเพื่อการจัดการ
 - 3.33.4 ศูนย์มีเดีย “ดร. วีระ ปิตรชาติ”
 - 3.33.5 ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย
 - 3.33.6 ศูนย์สุขภาพ
- 3.34 มหาวิทยาลัยสยาม
 - 3.34.1 ศูนย์สารสนเทศ
- 3.35 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 - 3.35.1 ศูนย์บริการวิชาการ
 - 3.35.2 ศูนย์หนังสือ
 - 3.35.3 ศูนย์พัฒนาระบบเศรษฐกิจและธุรกิจ

- 3.35.5 ศูนย์ศึกษาองค์การการค้าโลก
- 3.35.6 กองบริการคอมพิวเตอร์
- 3.35.7 กองเทคโนโลยีการศึกษา
- 3.36 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - 3.36.1 สำนักพัฒนาวิชาการ
 - 3.36.2 ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา
 - 3.36.3 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
 - 3.36.4 สถาบันเงินศึกษา
- 3.37 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 - 3.37.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.37.2 ศูนย์วิจัยสารสนเทศ
 - 3.37.3 ศูนย์หนังสือ
 - 3.37.4 โรงแรม และคาเฟ่ที่เรีย
 - 3.37.5 สำนักพิมพ์
- 3.38 มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
 - 3.38.1 สำนักบริการการศึกษา
 - 3.38.2 สำนักสารสนเทศ
- 3.39 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 - 3.39.1 ศูนย์คอมพิวเตอร์
 - 3.39.2 ศูนย์วิทยบริการ
 - 3.39.3 ศูนย์ภาษา
 - 3.39.4 ศูนย์วัฒนธรรม
- 3.40 มหาวิทยาลัยคริสเตียน
 - 3.40.1 ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์
 - 3.40.2 ศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 3.41 มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ไม่มีข้อมูลหน่วยงาน
- 3.42 มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย) ไม่มีข้อมูลหน่วยงาน
- 3.43 มหาวิทยาลัยชินวัตร ไม่มีข้อมูลหน่วยงาน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร ใช้สำหรับวิเคราะห์นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และการบริหารงานเชิงธุรกิจขององค์กรรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และมหาวิทยาลัยตามกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2

2. แบบสำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจ ใช้สำหรับสำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุนในมหาวิทยาลัย 165 หน่วยงาน ตามกลุ่มตัวอย่างที่ 3

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และมหาวิทยาลัย ตามกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

5. วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยดังกล่าวตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบแนวคิด และขอบเขตโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) จากเนื้อหาวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ให้มีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และถูกต้องตามหลักวิชาการ นำข้อมูลมาจัดลำดับตั้งข้อกระทงคำถามปลายเปิดอย่างมีโครงสร้าง ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.3 นำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน พิจารณาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความตรงตามเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.4 นำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปทดสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (reliability) โดยการทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงาน และตรวจสอบความสอดคล้องในการสัมภาษณ์

2. แบบสำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุนในมหาวิทยาลัยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยดังกล่าวตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบแนวคิด และขอบเขตโครงสร้างของแบบสำรวจจากเนื้อหาวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากเอกสารข้อมูลของมหาวิทยาลัยที่เป็นประชากร รวบรวมข้อมูลมาสร้างแบบสำรวจ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.3 นำเครื่องมือแบบสำรวจเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.4 นำเครื่องมือแบบสำรวจดังกล่าวไปทดสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น โดยการทดลองสำรวจหน่วยงานสนับสนุน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในการสำรวจ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการดังนี้

6.1 ใช้แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร วิเคราะห์นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และการบริหารงานเชิงธุรกิจขององค์กรรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และมหาวิทยาลัย ตามกลุ่มประชากรที่ 1 และ 2 เพื่อประมวลลักษณะรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจที่เป็นอยู่

6.2 ใช้แบบสำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุนในมหาวิทยาลัย ตามกลุ่มตัวอย่างที่ 3 เพื่อประมวลลักษณะรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจที่เป็นอยู่ และนำผลมาจัดประเภทหน่วยงานสนับสนุน เพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

6.3 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารตามกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) จากแบบสำรวจ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ หาค่าร้อยละ (percent)

7.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) จากแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำไปรวมกับข้อมูลเชิงปริมาณในข้อ 1 ข้างต้น เพื่อทำการวิเคราะห์-สังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัย

7.3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพข้างต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

7.3.1 นำข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพทุกส่วนมาวิเคราะห์และสังเคราะห์

7.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการ

7.3.3 ยกร่างรูปแบบนำเสนอ (Proposed Model) รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

7.3.4 การตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

7.3.4.1 ตรวจสอบและประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 13 ท่าน จากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงบประมาณ รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน

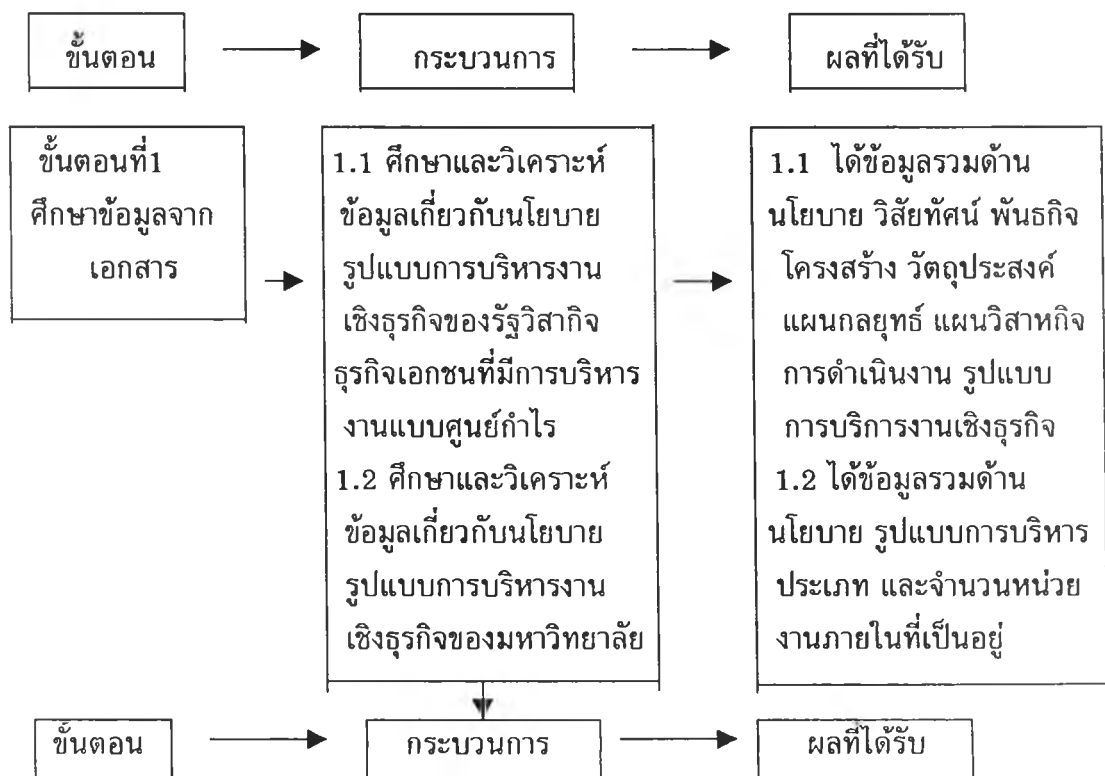
7.3.4.2 ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบโครงสร้างและการบริหารงานเชิงธุรกิจ ตามผลการตรวจสอบ และการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบซ้ำ

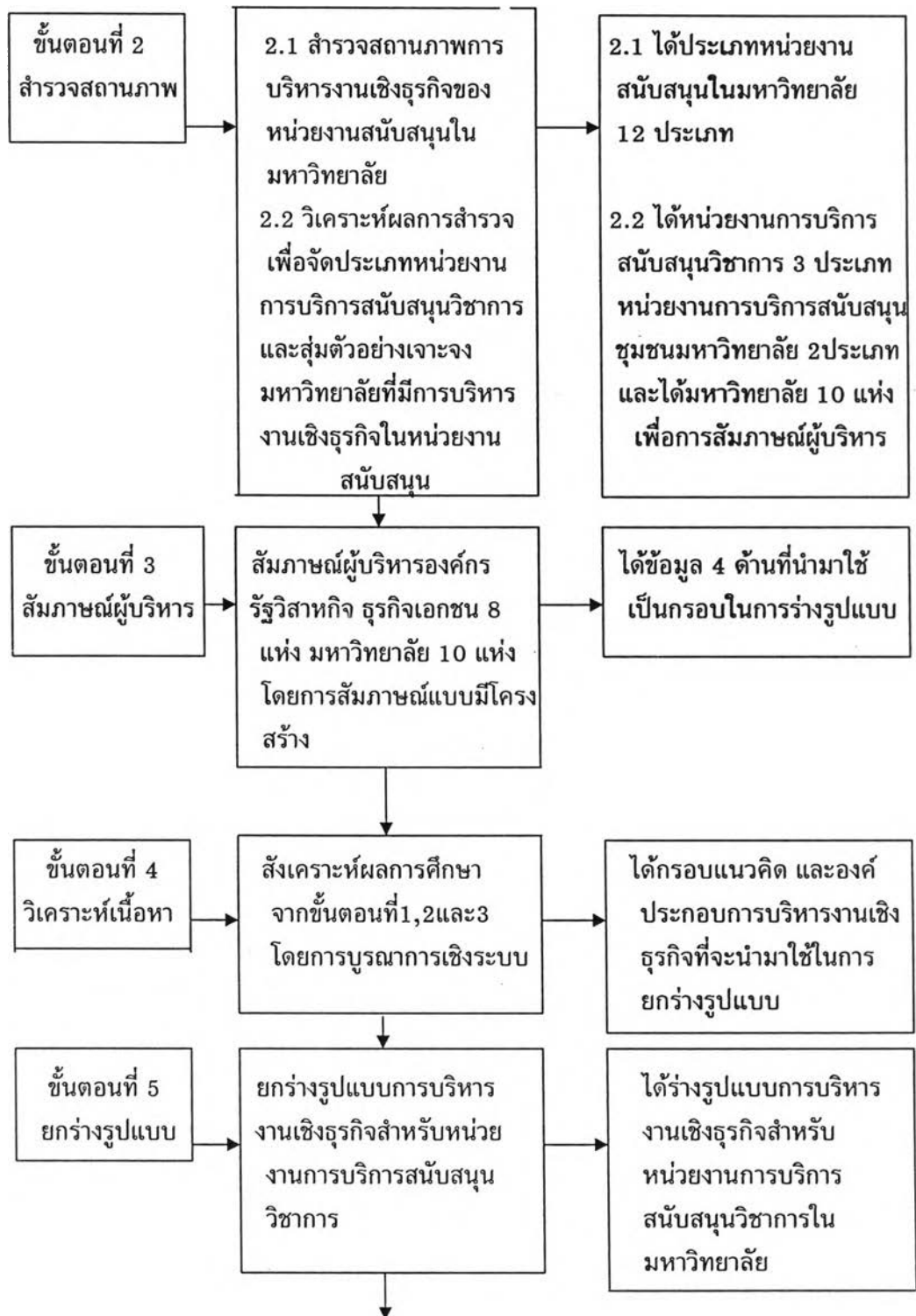
7.3.4.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำผลสังเคราะห์ในขั้นสุดท้ายมาพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

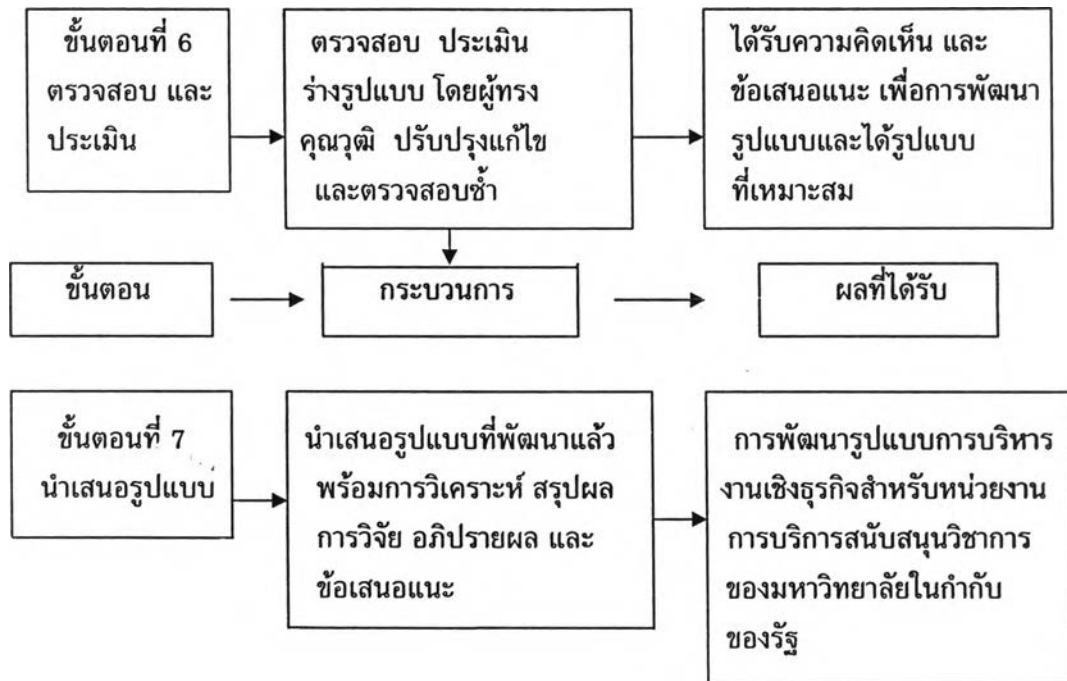
7.3.4.4 นำเสนอรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พร้อมการวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปกระบวนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เน้นการวิเคราะห์เนื้อหากระบวนการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนภูมิ ดังนี้

จากแผนภูมิข้างต้น มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานการบริการของรัฐและเอกชน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน ที่มีการบริหารงานแบบศูนย์กำไร จากเอกสารรายงานประจำปี เอกสารนโยบายและแผนงานขององค์กร เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากเว็บไซต์ขององค์กรที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 8 แห่ง โดยใช้แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และประมวลผลการวิเคราะห์

ผลที่ได้รับคือ ได้ข้อมูลรวมจากการประมวลผลการวิเคราะห์ด้านนโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ พันธกิจ โครงสร้างองค์กรและการบริหาร แผนกลยุทธ์ แผนวิสาหกิจ ลักษณะการดำเนินงาน รูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจ ข้อมูลสำคัญทางการเงิน งบดุล ผลการดำเนินงาน และเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร ส่วนปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขนำไปเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย และรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 43 แห่งจากเอกสารรายงานประจำปี เอกสารนโยบาย แผนงาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นประชากรและกลุ่มประชากรที่ 2 โดยใช้แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหา และประมวลผลการวิเคราะห์

ผลที่ได้รับคือได้ข้อมูลรวมจากการประมวลผลการวิเคราะห์ด้านการบริหาร จัดการมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กรและการ บริหาร แผนการดำเนินงาน ประเภท และจำนวนหน่วยงานภายใน

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจสถานภาพ

2.1 สำรวจสถานภาพการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานสนับสนุนใน มหาวิทยาลัย จำนวน 43 แห่ง 165 หน่วยงาน โดยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ได้ ประเภท ลักษณะการบริหาร/ดำเนินงาน และรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจของหน่วยงานที่ เป็นอยู่

ผลที่ได้รับคือ ได้ประเภทหน่วยงานสนับสนุนในมหาวิทยาลัย 12 ประเภท ที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย แต่ละแห่ง และรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจที่เป็นอยู่

2.2 วิเคราะห์ผลการสำรวจ เพื่อให้ได้ประเภทของหน่วยงานการบริการ สนับสนุนวิชาการ และนำมาสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling)มหาวิทยาลัยที่มีการ บริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการ

ผลที่ได้รับคือ ได้ประเภทหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการ 3 ประเภท และหน่วยงานการบริการสนับสนุนชุมชนมหาวิทยาลัย 2 ประเภท และสุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยที่ มีการบริหารงานเชิงธุรกิจในหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการ เพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจ เอกชน 8 แห่งจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และผู้บริหารมหาวิทยาลัย 10 แห่ง ตามกลุ่ม ตัวอย่างที่ 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในขั้นตอนที่ 2.2 โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง(Structured Interview)ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ได้นโยบาย และรูปแบบการบริหารงาน เชิงธุรกิจขององค์กร

ผลที่ได้รับคือ ได้ข้อมูล 4 ด้านที่นำมาใช้เป็นกรอบในการร่างรูปแบบ ได้แก่ ด้าน นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และการบริหารงานเชิงธุรกิจที่ดำเนินงานอยู่ ด้าน หลักการ แนวคิด ระบบการบริหารงานเชิงธุรกิจ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านปัญหาและ อุปสรรคขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงาน การบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์เนื้อหา

นำข้อมูล และผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1,2 และ 3 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ นับตั้งแต่ต้นนโยบาย ระบบบริหารจัดการ ระบบการดำเนินงานเพื่อนำไปยกร่างรูปแบบการ บริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการ

ผลที่ได้รับคือ ได้กรอบแนวคิด และองค์ประกอบการบริหารงานเชิงธุรกิจที่จะนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 5 การยกร่างรูปแบบ

ยกร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัย จากกรอบแนวคิดในขั้นตอนที่ 4

ผลที่ได้รับคือ ได้ร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัย เพื่อนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบและประเมิน

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบและประเมิน

6.1 ตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นจำนวน 13 ท่าน

ผลที่ได้รับคือ ได้รับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบ

6.2 ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจตามขั้นตอนที่ 6.1 นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบซ้ำ และนำผลสรุปมาพัฒนารูปแบบ

ผลที่ได้รับคือ ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการที่ผ่านการตรวจสอบ และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และสามารถนำเสนอได้ เพื่อนำไปปรับใช้กับมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 7 การนำเสนอรูปแบบ

นำเสนอรูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการที่พัฒนาแล้ว พร้อมการวิเคราะห์ อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบนี้ไปใช้

ผลที่ได้รับคือ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พร้อมทั้งการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ